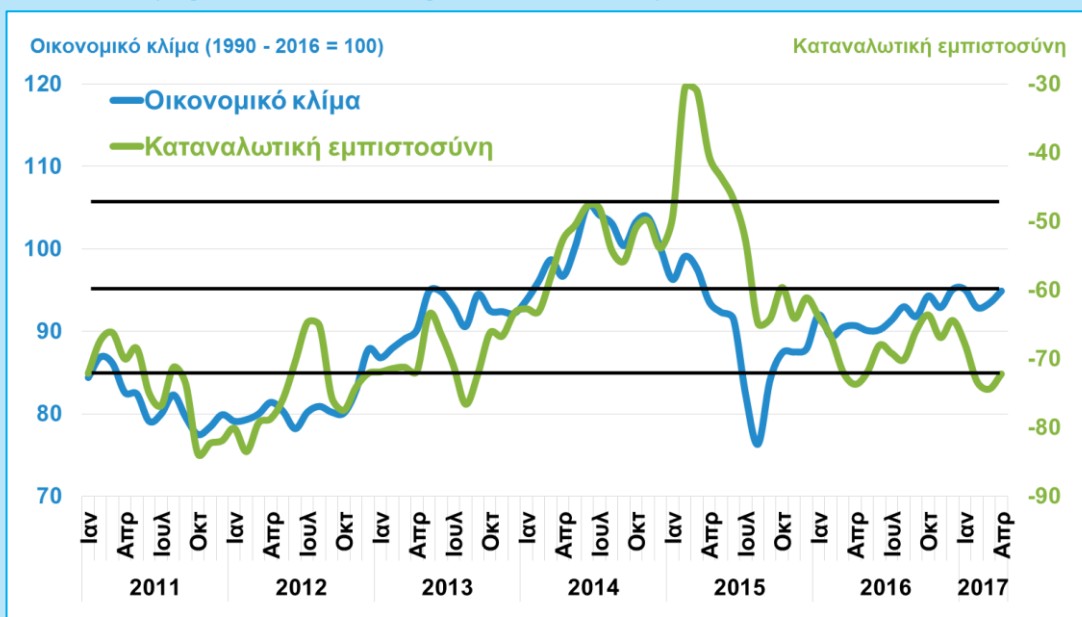

Fast track ανόρθωση προσδοκιών για τη διαμόρφωση ενισχυμένης αναπτυξιακής δυναμικής

ΕΠΙΣΚΟΠΗΣΗ

- Σήμερα, παρατηρείται ένα χάσμα μεταξύ της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, που παραμένει μουνδιασμένη, και του επιχειρηματικού κλίματος, που καταγράφει βελτίωση προεξοφλώντας την έξοδο της οικονομίας από την κρίση και την ύφεση. Το χάσμα αυτό πρέπει να κλείσει το συντομότερο δυνατόν. Μια παρατεταμένη στασιμότητα της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, αργά ή γρήγορα θα αρχίσει να διαβρώνει την αισιοδοξία των επιχειρήσεων, καθώς τα σχέδια τους για αύξηση του κύκλου εργασιών στην εγχώρια αγορά και για ανάληψη επενδύσεων, θα μεταιώνονται ή θα μετατίθενται για το μέλλον. Από την άλλη πλευρά, μια υπερβολική αισιοδοξία για το μέλλον από την πλευρά των επιχειρήσεων δεν είναι βιώσιμη, εάν η καταναλωτική βάση της οικονομίας παραμένει εν υπνώσει. Στο πλαίσιο αυτό, η όποια ανάκαμψη κινδυνεύει να έχει περιορισμένη διάρκεια και η οικονομία να επανέλθει στη στασιμότητα. Οι δείκτες καταναλωτικής εμπιστοσύνης και οικονομικού κλίματος έχουν επιστρέψει στα επίπεδα του καλοκαιριού του 2013 και της άνοιξης του 2014 αντιστοίχως, όταν διαμορφώνονταν σταδιακά συνθήκες ανάκαμψης (2013) και η χώρα έβγαине ξανά στις αγορές (2014). Είναι, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη η οικονομική πολιτική να επιδιώξει μια fast track ανόρθωση των προσδοκιών, τώρα που διαμορφώνονται ευνοϊκότερες συνθήκες για την ανάκαμψη της οικονομίας και υπάρχει μεγαλύτερη ορατότητα όσον αφορά στην επάνοδο της χώρας στις αγορές και την άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων. Η ενισχυμένη αναπτυξιακή δυναμική δεν πρόκειται να έρθει από μόνη της, μόνο και μόνο επειδή θα επιτευχθεί σύντομα η συμφωνία, ή επειδή θα αποσαφηνισθούν τα μεσοπρόθεσμα μέτρα για την ελάφρυνση του χρέους. Απαιτούνται, επιπροσθέτως, απλές κινήσεις αναπτυξιακού περιεχομένου, σε συνεργασία με τις επιχειρήσεις. Πρέπει να ενισχυθούν η μεταποίηση και οι εξαγωγές. Πρέπει να προετοιμασθούν και να προβληθούν διεθνώς, μεγάλα επενδυτικά έργα υποδομών προς αναζήτηση ιδιωτών επενδυτών και χρηματοδότησης. Πρέπει, επίσης, να συσταθούν από την κυβέρνηση ομάδες δράσης υψηλού επιπέδου, για την συνδιαμόρφωση των μεσοπρόθεσμων εξελίξεων που κυοφορούνται στην παραγωγική διαδικασία λόγω επερχόμενων τεχνολογικών και θεσμικών αλλαγών. Τέτοιες πρακτικές συνεργασίας και συνδιαβούλευσης μεταξύ κυβέρνησης και επιχειρήσεων βοηθούν τις ελληνικές επιχειρήσεις να σχεδιάσουν τις δικές τους επενδυτικές δράσεις, και, έτσι, να προσδώσουν μια νέα δυναμική στην αναπτυξιακή διαδικασία, από την οποία θα ωφεληθούν όλοι. Οι ιδιωτικές επιχειρήσεις προσφέρουν δουλειές και πληρώνουν μισθούς στους εργαζόμενους, και φόρους στο κράτος. Ας τις βοηθήσουμε να πετύχουν.
- Ενισχύονται τα θετικά μηνύματα από την αγορά εργασίας, καθώς οι εγγεγραμμένοι άνεργοι μειώθηκαν σημαντικά τον Απρίλιο του 2017. Η μείωση αυτή ακολουθεί την εποχικότητα των προηγούμενων ετών και αποδίδεται κυρίως στις θετικές προσδοκίες για τον τουρισμό, οι οποίες προς το παρόν δεν αποτυπώνονται στο ταξιδιωτικό ισοζύγιο, καθώς τόσο οι εισπράξεις, όσο και οι αφίξεις, παρουσίασαν μείωση το πρώτο τρίμηνο του 2017. Πάντως, η πορεία αυτή αναμένεται να αντιστραφεί τους επόμενους μήνες, ενώ σε θετικό έδαφος κινούνται κατά το ίδιο διάστημα οι βιομηχανικές πωλήσεις στους περισσότερους κλάδους της μεταποίησης, οι εισπράξεις από μεταφορές και λοιπές υπηρεσίες καθώς και οι εξαγωγές αγαθών.

Αισιόδοξες επιχειρήσεις, απαισιόδοξα νοικοκυριά

Οικονομικό κλίμα και καταναλωτική εμπιστοσύνη (ΕΕ - DG ECFIN, IOBE, Απρ. 2017)

Τομέας Μακροοικονομικής Ανάλυσης και Ευρωπαϊκής Πολιτικής

Με την ευγενική χορηγία:

Μιχάλης Μασουράκης
Chief Economist

E: mmassourakis@sev.org.gr
T: +30 211 500 6104

Μιχάλης Μητσόπουλος
Senior Advisor

E: mmitsopoulos@sev.org.gr
T: +30 211 500 6157

Θανάσης Πρίντσιπας
Associate Advisor

E: printsipas@sev.org.gr
T: +30 211 500 6176

Οι απόψεις στην παρούσα έκθεση είναι των συγγραφέων και όχι απαραίτητα του ΣΕΒ. Ο ΣΕΒ δεν φέρει καμία ευθύνη για την ακρίβεια ή την πληρότητα των πληροφοριών που περιλαμβάνει η έκθεση.

dis Dynamic Integrated Solutions

Το χάσμα μεταξύ των αισιόδοξων επιχειρηματικών και των απαισιόδοξων καταναλωτικών προσδοκιών πρέπει να γεφυρωθεί για να έχει βιωσιμότητα η ανάκαμψη

Ο δείκτης οικονομικού κλίματος είναι ένας σύνθετος δείκτης που αποτυπώνει κυρίως τις επιχειρηματικές προσδοκίες στους κλάδους βιομηχανίας (40%), υπηρεσιών (30%), λιανικού εμπορίου (5%) και κατασκευών (5%). Λαμβάνει υπόψη, μεταξύ άλλων, στη βιομηχανία τις νέες παραγγελίες, τα αποθέματα και την εξέλιξη της παραγωγής τους επόμενους τρεις μήνες, στις υπηρεσίες την τρέχουσα κατάσταση των επιχειρήσεων, τη ζήτηση και την βραχυπρόθεσμη εξέλιξή της, στο λιανικό εμπόριο τις πωλήσεις και τα αποθέματα και, τέλος, στις κατασκευές τις νέες παραγγελίες και την απασχόληση. Στην κατασκευή του δείκτη οικονομικού κλίματος συμμετέχει και ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης με ποσοστό 20%. Ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης είναι ένας σύνθετος δείκτης που λαμβάνει υπόψη τα ποσοστά των νοικοκυριών που πιστεύουν ότι η οικονομική τους κατάσταση θα βελτιωθεί, η γενικότερη κατάσταση της χώρας θα βελτιωθεί, η αποταμίευση τους θα αυξηθεί και η ανεργία θα μειωθεί (Δ01). Έγινε μια προσπάθεια να κατασκευασθεί ένας δείκτης αμιγώς επιχειρηματικών προσδοκιών, αφαιρώντας την καταναλωτική εμπιστοσύνη από τον δείκτη οικονομικού κλίματος (Δ02). Ο νέος δείκτης δείχνει ακόμη μεγαλύτερη βελτίωση καθώς αφαιρείται η αρνητική επίπτωση από την εξασθένηση της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, αλλά για πρακτικούς λόγους, η όλη ανάλυση γίνεται χρησιμοποιώντας τον δείκτη οικονομικού κλίματος.

Συγκρίνοντας τους δύο δείκτες (διάγραμμα μπροστινής σελίδας) διαπιστώνεται ότι από το καλοκαίρι του 2014 και μετά, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών άρχισαν να αποκλίνουν, ερμηνεύοντας με τελείως διαφορετικό τρόπο την πιθανολογούμενη τότε αλλαγή κυβέρνησης, με αφορμή την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας στις αρχές του 2015. Οι καταναλωτικές προσδοκίες έφθασαν στα ύψη με το εκλογικό αποτέλεσμα του Ιανουαρίου 2015, όπως είχε

συμβεί και στις εκλογές του 2012, καθώς υπάρχει πάντα προσδοκία ότι κάτι αλλάζει με την αλλαγή που φέρνει η κάθε νέα κυβέρνηση. Οι επιχειρηματικές προσδοκίες είχαν αρχίσει να εξασθενούν λόγω της δυστοκίας στην 5η αξιολόγηση του 2ου Μνημονίου και της βιασύνης που επέδειξε η τότε κυβέρνηση να βγει η χώρα όσο το δυνατόν ταχύτερα από τα Μνημόνια, με τις επικείμενες εκλογές του 2015 να παίζουν καθοριστικό ρόλο και στην δυστοκία και την βιασύνη. Από τον Ιανουάριο του 2015 και μετά, οι επιχειρηματικές προσδοκίες μαζί με τις καταναλωτικές προσδοκίες, εμφανίζουν καθοδική πορεία.

Από το καλοκαίρι του 2014 και μετά, οι προσδοκίες των επιχειρήσεων και των νοικοκυριών άρχισαν να αποκλίνουν, ερμηνεύοντας με τελείως διαφορετικό τρόπο την πιθανολογούμενη τότε αλλαγή κυβέρνησης, με αφορμή την εκλογή Προέδρου της Δημοκρατίας στις αρχές του 2015.

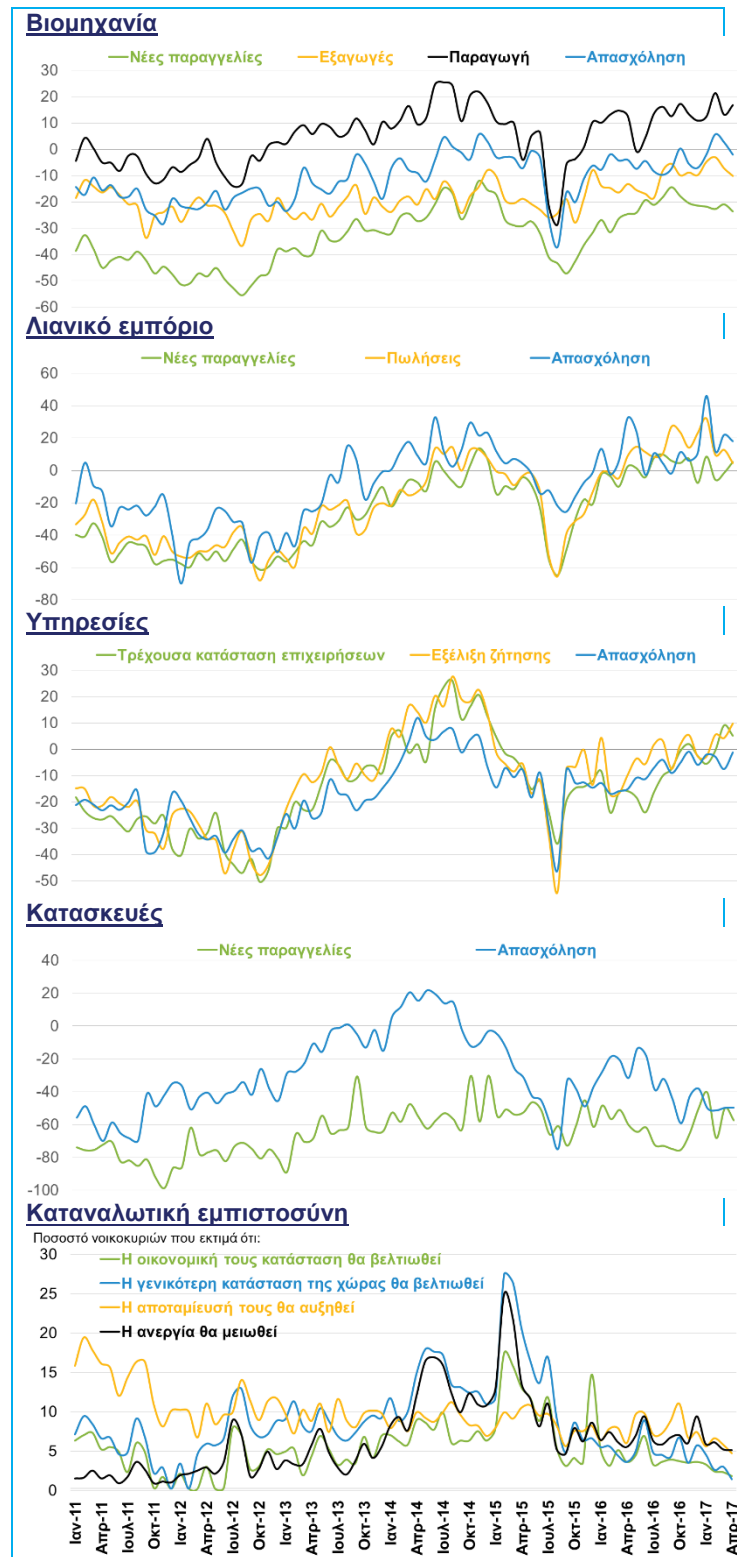
Με τη συμφωνία για το 3ο Μνημόνιο τον Αύγουστο του 2015, ξεκινά και πάλι μια απόκλιση των προσδοκιών, με τις επιχειρηματικές προσδοκίες να ανακάμπτουν σχετικά γρήγορα και τις καταναλωτικές προσδοκίες, μετά από μια μικρή σταθεροποίηση που κράτησε μέχρι το τέλος του 2015, να εμφανίζουν καθοδική πορεία σε σχέση με το επίπεδο του Ιουνίου 2015 και να διατηρούνται στο ίδιο περίπου επίπεδο μέχρι και σήμερα. Είναι σημαντικό να αναφερθεί ότι οι καταναλωτικές προσδοκίες επηρεάζονται από την αβεβαιότητα που επικρατεί πριν από την κάθε αξιολόγηση. Οι επιχειρηματικές προσδοκίες εμφανίζουν, από την άλλη πλευρά, μεγαλύτερη αντοχή στην αβεβαιότητα καθώς τα φορολογικά μέτρα που έφερε το 3ο Μνημόνιο ήταν γνωστά από την αρχή και έτσι, ενσωματώθηκαν στη λειτουργία των επιχειρήσεων, κάτι που οι καταναλωτικές προσδοκίες δεν λαμβάνουν υπόψη παρά μόνο με χρονική

καθυστέρηση όταν τα μέτρα αρχίσουν να εφαρμόζονται, και ιδίως τα μέτρα για μελλοντικές περικοπές συντάξεων. Παρόλα αυτά, οι επιχειρηματικές προσδοκίες κινούνται πλαγιοανοδικά χωρίς να εμφανίζουν σημεία ταχείας ανάκαμψης. Ο δείκτης οικονομικού κλίματος τον Απρίλιο 2017 βρίσκεται στο ίδιο περίπου επίπεδο που βρισκόταν τον Απρίλιο του 2014 (**Δ03**) όταν ξεκίνησε να εδραιώνεται η βεβαιότητα ότι η χώρα όχι μόνο ανακάμπτει αλλά ότι επανέρχεται στις αγορές, μετά από διαδοχικές εκδόσεις εταιρικών ομολόγων τραπεζών και άλλων μεγάλων επιχειρήσεων, καθώς και των εκδόσεων κρατικών ομολόγων πενταετίας τον Απρίλιο του 2014 και τριετίας τον Ιούλιο του 2014. Αντίθετα, ο δείκτης καταναλωτικής εμπιστοσύνης τον Απρίλιο του 2017 βρίσκεται στο ίδιο επίπεδο που βρισκόταν το Φθινόπωρο του 2013 (**Δ04**), όταν ξεκίνησε η μεγάλη βελτίωση των προσδοκιών για την επικείμενη ανάκαμψη του 2014.

Με τη συμφωνία για το 3ο Μνημόνιο τον Αύγουστο του 2015, ξεκινά και πάλι μια απόκλιση των προσδοκιών, με τις επιχειρηματικές προσδοκίες να ανακάμπτουν σχετικά γρήγορα και τις καταναλωτικές προσδοκίες, μετά από μια μικρή σταθεροποίηση που κράτησε μέχρι το τέλος του 2015, να εμφανίζουν καθοδική πορεία και να διατηρούνται στο ίδιο περίπου επίπεδο μέχρι και σήμερα.

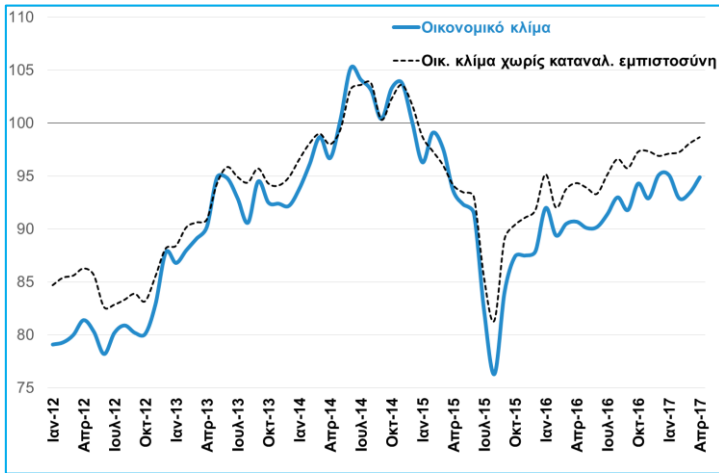
Δ01: Ισοζύγια θετικών – αρνητικών απαντήσεων σε βασικές παραμέτρους ανά τομέα (EE - DG ECFIN, IOBE, Απρ. 2017)

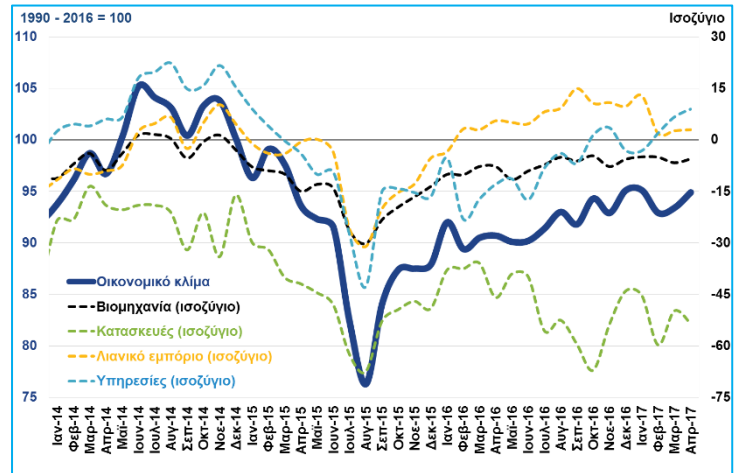
* Τα ισοζύγια για την παραγωγή, τις πωλήσεις, την εξέλιξη της ζήτησης και την απασχόληση προκύπτουν από τις προβλέψεις των επιχειρήσεων για την εξέλιξή τους το επόμενο τρίμηνο.

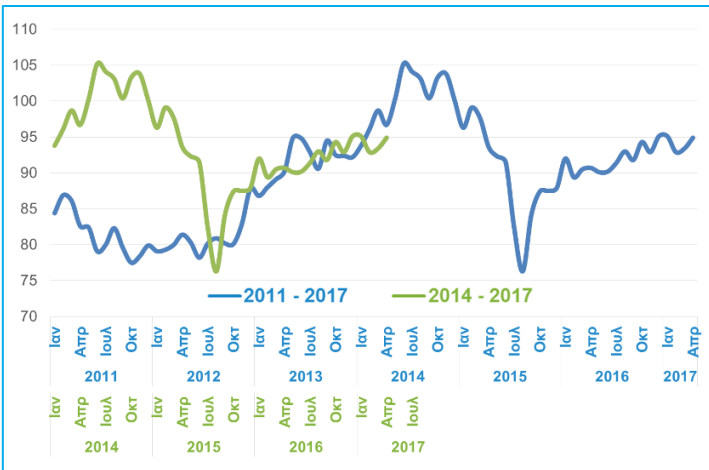
Δ02: Οικονομικό κλίμα με και χωρίς την καταναλωτική εμπιστοσύνη (EE - DG ECFIN, IOBE, Απρ. 2017)

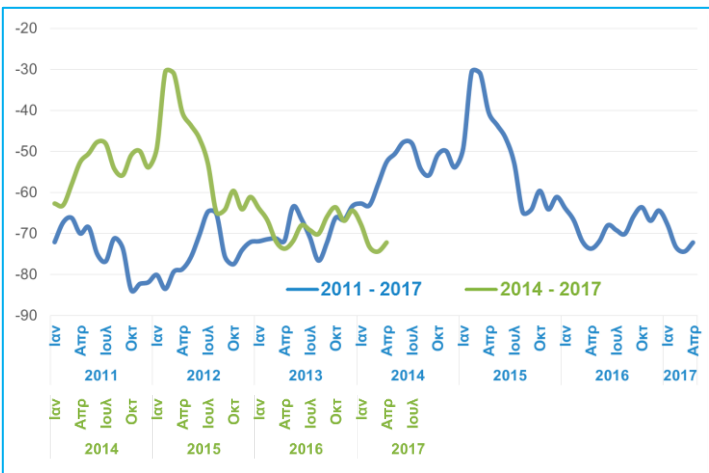
Δ05: Οικονομικό κλίμα και επιχειρηματικές προσδοκίες σε βασικούς τομείς (EE - DG ECFIN, IOBE, Απρ. 2017)

Δ03: Οικονομικό κλίμα Ελλάδα: 2011 – 2014 και 2015 - 2017 (EE - DG ECFIN, IOBE, Απρ. 2017)

Δ04: Καταναλωτική εμπιστοσύνη Ελλάδα: 2011 – 2014 και 2015 - 2017 (EE - DG ECFIN, IOBE, Απρ. 2017)

Με την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία σε ανοδική πορεία, είναι σίγουρο ότι οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών θα γνωρίσουν άνθηση (εξαγωγές αγαθών, χωρίς και με πετρελαιοειδή, τουρισμός, μεταφορές, εξαγωγές υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας και δραστηριότητας κατασκευαστικών εταιρειών στο εξωτερικό). Μικρότερη μεν, θετική όμως, ώθηση θα δώσει στην οικονομική δραστηριότητα και η διαφαινόμενη βελτίωση στις συνθήκες τραπεζικής, και ίσως μη τραπεζικής, χρηματοδότησης, καθώς μειώνεται το περιθώριο κινδύνου που κρατά τα επιτόκια σε υψηλά επίπεδα.

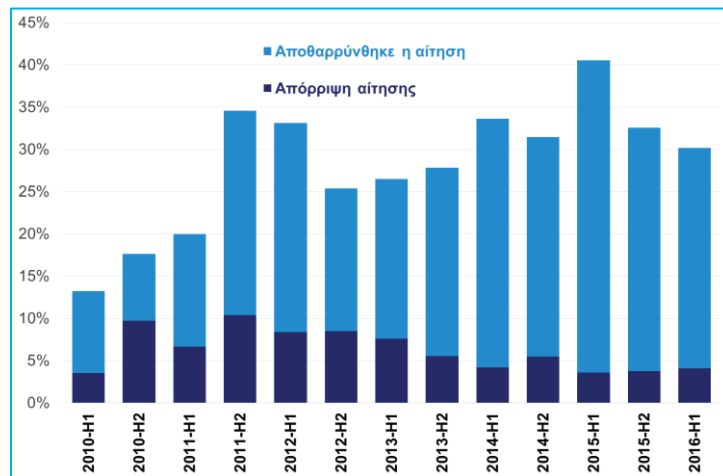
Μια σειρά από παράγοντες, βεβαίως, δρουν προς την κατεύθυνση βελτίωσης των προσδοκιών, κυρίως, των επιχειρήσεων (Δ05). Με την ευρωπαϊκή και την παγκόσμια οικονομία σε ανοδική πορεία, είναι σίγουρο ότι οι ελληνικές εξαγωγές αγαθών και υπηρεσιών θα γνωρίσουν άνθηση (εξαγωγές αγαθών, χωρίς και με πετρελαιοειδή, τουρισμός, μεταφορές, εξαγωγές

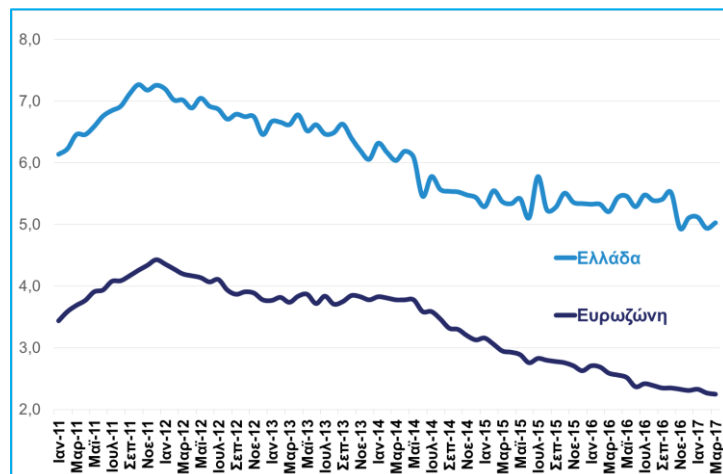
υπηρεσιών υψηλής τεχνολογίας και δραστηριότητας κατασκευαστικών εταιρειών στο εξωτερικό). Μικρότερη μεν, θετική όμως, ώθηση θα δώσει στην οικονομική δραστηριότητα και η διαφαινόμενη βελτίωση στις συνθήκες τραπεζικής, και ίσως μη τραπεζικής, χρηματοδότησης, καθώς μειώνεται το περιθώριο κινδύνου που κρατά τα επιτόκια σε υψηλά επίπεδα (Δ06 και Δ07). Δημιουργείται, επίσης, μια δευτερογενής αγορά για την διευθέτηση κόκκινων δανείων, ενώ ενισχύεται και η θεσμική επάρκεια, μέσω του εξωδικαστικού μηχανισμού αντιμετώπισης των οφειλών υπερχρεωμένων επιχειρήσεων. Οι προσδοκίες των νοικοκυριών, με κάποια χρονική υστέρηση, ενδεχομένως και αυτές να βελτιωθούν, αναλόγως της αναπτυξιακής δυναμικής που θα διαμορφωθεί, αν και οι παράγοντες που καθλώνουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη έχουν περισσότερο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και αναμένεται να συνεχίσουν να δρουν ανασταλτικά. Οι καταναλωτές είναι μουδιασμένοι όχι μόνο λόγω των απωλειών εισοδήματος και εργασίας που έχουν υποστεί, αλλά και λόγω της αβεβαιότητας οριστικής εξόδου από την κρίση και την ύφεση, που τους ωθεί σε αναζήτηση εναλλακτικών επιλογών ευκαιριών απασχόλησης, ακόμη και εκτός Ελλάδας. Σε κάθε περίπτωση, οι προσδοκίες βρίσκονται σήμερα σε δυνητικά ανοδική φάση. Και εξαρτάται από την οικονομική πολιτική, αν θα ενισχυθούν ή θα εξασθενήσουν περαιτέρω.

Οι προσδοκίες των νοικοκυριών, με κάποια χρονική υστέρηση, ενδεχομένως και αυτές να βελτιωθούν, αναλόγως της αναπτυξιακής δυναμικής που θα διαμορφωθεί, αν και οι παράγοντες που καθλώνουν την καταναλωτική εμπιστοσύνη έχουν περισσότερο μεσοπρόθεσμο ορίζοντα, και αναμένεται να συνεχίσουν να δρουν ανασταλτικά.

Δ06: Εμπόδια στη λήψη τραπεζικού δανείου (ECB, Survey on Access to Finance for SMEs, Α' 6μηνο 2016)

Δ07: Επιτόκια επιχειρηματικών δανείων στην Ελλάδα και την Ευρωζώνη (δάνεια έως €1,0 εκατ. με κυμαινόμενο επιτόκιο και έως 1 έτος σταθερό) (Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, Μαρ. 2017)

Έτσι, λοιπόν, η προσδοκώμενη ολοκλήρωση της 2ης αξιολόγησης, μαζί με την εξασφάλιση της συμμετοχής του ΔΝΤ στο ελληνικό πρόγραμμα, είναι αναγκαία, αλλά όχι και ικανή συνθήκη για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, την άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και την πρόσβαση του δημοσίου, των τραπεζών και των επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές. Αυτό που είναι εκ των ουκ άνευ είναι να μην διαταραχθεί η δημοσιονομική πειθαρχία που οδηγεί στην επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5 π.μ. του ΑΕΠ. Από το καλοκαίρι του 2018, μετά το τέλος του 3ου

προγράμματος προσαρμογής, η χώρα θα βρίσκεται χωρίς τη χρηματοδοτική στήριξη των πιστωτών και θα χρηματοδοτεί τις ανάγκες της στις αγορές. Τα επιτόκια αγοράς με τα οποία θα επιβαρύνεται η χώρα θα είναι τόσο χαμηλότερα όσο μεγαλύτερη είναι η αξιοπιστία της οικονομικής πολιτικής, αν και, σε κάθε περίπτωση, υψηλότερα από τα επιτόκια που πληρώνουμε σήμερα. Συνεπώς, είναι ουσιαστική ανάγκη να ελαχιστοποιήσουμε το κόστος επανένταξης στις αγορές, και αυτό είναι συνάρτηση μιας οικονομικής πολιτικής προσανατολισμένης στην χρηματοοικονομική σταθερότητα και την προώθηση της ανάπτυξης της ελληνικής οικονομίας.

Η προσδοκώμενη ολοκλήρωση της 2ης αξιολόγησης, μαζί με την εξασφάλιση της συμμετοχής του ΔΝΤ στο ελληνικό πρόγραμμα, είναι αναγκαία, αλλά όχι και ικανή συνθήκη για την αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και την ανάκαμψη της ελληνικής οικονομίας, την άρση των περιορισμών στην κίνηση κεφαλαίων και την πρόσβαση του δημοσίου, των τραπεζών και των επιχειρήσεων στις διεθνείς αγορές. Αυτό που είναι εκ των ουκ άνευ είναι να μην διαταραχθεί η δημοσιονομική πειθαρχία που οδηγεί στην επίτευξη του μεσοπρόθεσμου στόχου για πρωτογενές πλεόνασμα 3,5 π.μ. του ΑΕΠ.

Στο πλαίσιο αυτό, σημαντικό ρόλο θα παίξουν οι επιχειρηματικές προσδοκίες των διαφόρων κλάδων της ελληνικής οικονομίας και η καταναλωτική εμπιστοσύνη. Σήμερα, παρατηρείται ένα χάσμα μεταξύ της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, που παραμένει μωδιασμένη, και του επιχειρηματικού κλίματος, που καταγράφει βελτίωση προεξοφλώντας την έξοδο της οικονομίας από την κρίση και την ύφεση. Το χάσμα αυτό πρέπει να κλείσει το συντομότερο δυνατόν. Μια

παρατεταμένη στασιμότητα της καταναλωτικής εμπιστοσύνης, αργά ή γρήγορα θα αρχίσει να διαβρώνει την αισιοδοξία των επιχειρήσεων, καθώς τα σχέδια τους για αύξηση του κύκλου εργασιών στην εγχώρια αγορά και για ανάληψη επενδύσεων, θα ματαιώνονται ή θα μετατίθενται για το μέλλον. Από την άλλη πλευρά, μια υπερβολική αισιοδοξία για το μέλλον από την πλευρά των επιχειρήσεων δεν είναι βιώσιμη, εάν η καταναλωτική βάση της οικονομίας παραμένει εν υπνώσει. Στο πλαίσιο αυτό, η όποια ανάκαμψη δεν θα έχει παρά περιορισμένη διάρκεια, και, αργά ή γρήγορα, η οικονομία θα επανέλθει στη στασιμότητα. Με άλλα λόγια, όσο υφίσταται αυτό το χάσμα στις προσδοκίες, η ανάκαμψη της οικονομίας θα είναι περιορισμένης εμβέλειας.

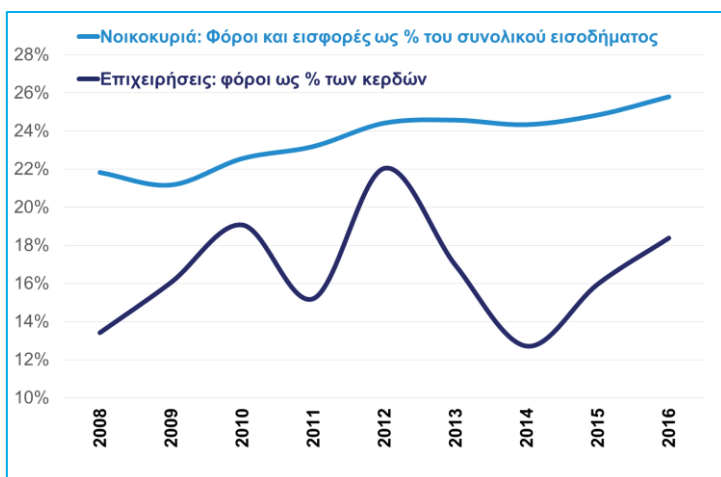
Όλα συγκλίνουν στην ανάγκη η οικονομική πολιτική να είναι προσανατολισμένη στην πλευρά της προσφοράς διότι μόνο έτσι, θα αρχίσει η οικονομία να παίρνει μπρος. Απαιτείται αύξηση της παραγωγής με προϋπόθεση τη μείωση της φορολογίας εταιρικών κερδών, μείωση του μη μισθολογικού κόστους, μείωση του ενεργειακού κόστους, μείωση του κόστους τραπεζικής χρηματοδότησης κ.ο.κ.

Με τα όσα συμφωνήθηκαν στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης της 2ης αξιολόγησης, η βέβαια μείωση του αφορολόγητου το 2020 συνοδεύεται από εξαιρετικά απίθανη να επιτευχθεί μείωση της υπερφορολόγησης (μιας και εξαρτάται από τη διατήρηση του μεσοπρόθεσμου στόχου του πρωτογενούς πλεονάσματος σε επίπεδα άνω του 3,5% του ΑΕΠ και μόνο κατά το τμήμα της υπέρβασης). Η διαφαινόμενη, λοιπόν, αύξηση της ήδη υψηλής φορολογικής επιβάρυνσης (Δ08) θα επηρεάσει ήδη από σήμερα αρνητικά τις προσδοκίες, και μάλιστα εκείνες των επιχειρήσεων και σε κάποιο βαθμό τις προσδοκίες των καταναλωτών. Οι τελευταίες θα

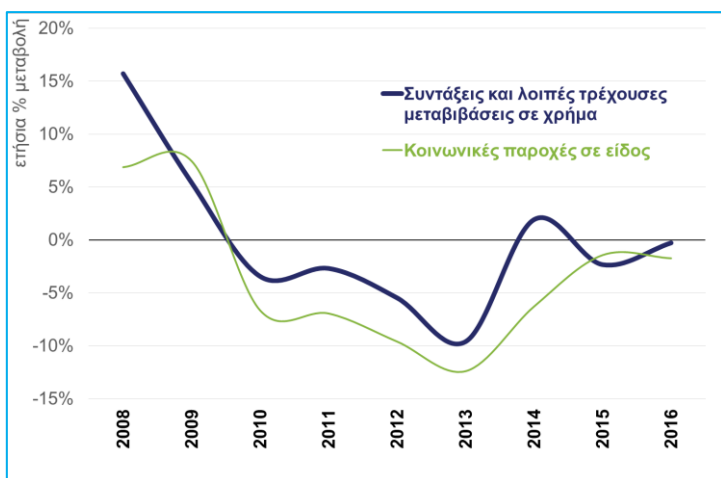

υποστούν περαιτέρω εξασθένιση καθώς στα νέα μέτρα που ανακοινώθηκαν περιλαμβάνονται βέβαιες μειώσεις συντάξεων το 2019 και, όπως και προηγουμένως, εξαιρετικά απίθανες να συμβούν αυξήσεις κοινωνικών παροχών, και για τους ίδιους λόγους που μόλις αναφέρθηκαν (Δ09). Συνεπώς, χωρίς κάποια ισχυρή αναπτυξιακή πρωτοβουλία, το χάσμα στις προσδοκίες επιχειρήσεων και νοικοκυριών μάλλον θα διατηρηθεί και στο προσεχές μέλλον.

Δ08: Φορολογική επιβάρυνση επιχειρήσεων και νοικοκυριών (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί Θεσμικών Τομέων, Δ' 3μηνο 2016)

Δ09: Μεταβολή συντάξεων και κοινωνικών παροχών σε είδος (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί Θεσμικών Τομέων, Δ' 3μηνο 2016)

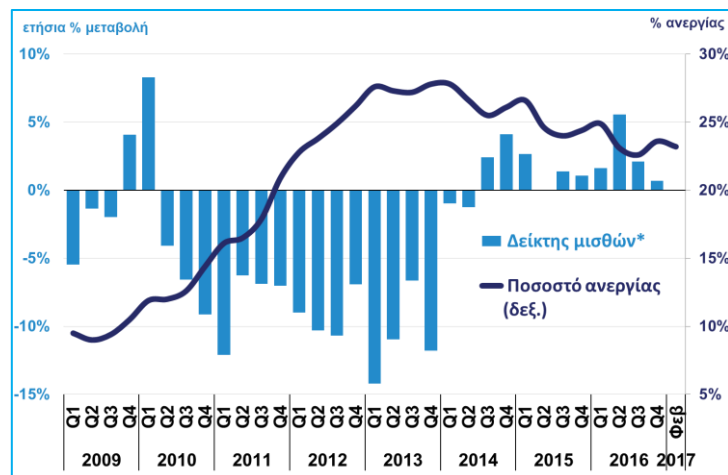
Είναι, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη, να ενισχυθούν η βιομηχανία και οι εξαγωγές. Πρέπει επίσης να ενισχυθεί η προσέλκυση ξένων άμεσων επενδύσεων στη βάση της προσδοκώμενης κερδοφορίας. Πρέπει να επιταχυνθεί το πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων και να προετοιμαστούν 4-5, ή και περισσότερα, μεγάλα έργα υποδομών που να μετασχηματίζουν την εθνική οικονομία και να προκαλούν θετικές εξωτερικές οικονομίες στην ιδιωτική οικονομία. Η προσέλκυση ιδιωτών επενδυτών και χρηματοδότησης από την αγορά είναι εκ των ουκ άνευ για την πραγματοποίηση των επενδύσεων σε υποδομές. Η χώρα πρέπει να γίνει επενδυτικός προορισμός, με την κυβέρνηση να επιδιώκει μια τέτοια εξέλιξη ενεργητικά και με άμεση προτεραιότητα. Δεν μπορεί κανείς να περιμένει να γίνουν όλες οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για να φτιαχτεί ένα φιλικό προς την επιχειρηματικότητα περιβάλλον. Ενδεχομένως η μαζική παρουσία επενδυτών και κεφαλαίων στη χώρα να οδηγήσει αργά ή γρήγορα και σε βελτίωση του επενδυτικού περιβάλλοντος καθώς η δημόσια διοίκηση και το πολιτικό σύστημα θα βρουν ad hoc λύσεις και θα ακολουθήσουν παρακαμπτήριες οδούς για συντόμευση διαδικασιών και, έτσι, σταδιακά ένα νέο modus operandi να αρχίσει να εξαπλώνεται και να αποκτά κανονικότητα. Οι νομικές αβεβαιότητες μπορεί να αυξηθούν αλλά η εναλλακτική της απραξίας δεν είναι αποδεκτή επιλογή. Το σύστημα θα αρχίσει να αποδίδει καρπούς υπό το βάρος των απαραίτητων αναγκαίων προσαρμογών στις συνήθεις πρακτικές. Καθώς οι αλλαγές εδραίωνονται, θα δούμε να λαμβάνουν χώρα διεργασίες σε έναν ενάρετο κύκλο δράσεων και αντιδράσεων που οδηγούν στην πρόοδο.

Συνεπώς, είναι σημαντικό τα σχέδια της κυβέρνησης για την ανάπτυξη της ελληνικής οικονομίας, στην εποχή μετά το Μνημόνιο, να ανακοινωθούν το ταχύτερο. Μια αναπτυξιακή πολιτική business as usual δεν πρόκειται να δημιουργήσει την υπέρβαση ώστε να αρθεί η οικονομία σε ένα ανώτερο επίπεδο οικονομικής δραστηριότητας σε μόνιμη βάση. Είναι, λοιπόν, επιτακτική ανάγκη να σχεδιασθεί και να εφαρμοσθεί ένα αξιόπιστο σχέδιο οικονομικής ανόρθωσης. Μια τέτοια πολιτική πρέπει να λαμβάνει υπόψιν τις προσδοκίες των καταναλωτών και των επιχειρήσεων.

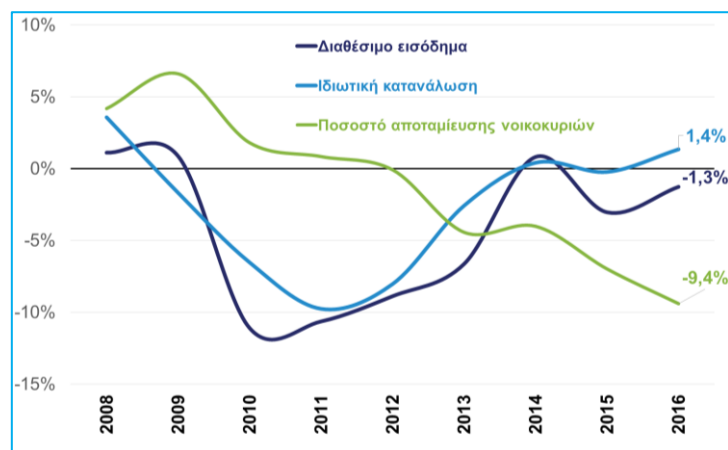
Οι καταναλωτές πρέπει να δουν να μειώνεται η ανεργία και να αυξάνονται τα εισοδήματα (Δ10 και Δ11). Οι επιχειρήσεις πρέπει να δουν να αυξάνονται οι παραγγελίες, οι πωλήσεις κ.ο.κ. και, βεβαίως, τα κέρδη τους, ώστε να συνεχίσουν να επιχειρούν. Όλα, λοιπόν, συγκλίνουν στην ανάγκη η οικονομική πολιτική να είναι προσανατολισμένη στην πλευρά της προσφοράς διότι μόνο έτσι, θα αρχίσει η οικονομία να παίρνει μπρος. Απαιτείται η αύξηση της παραγωγής, η αύξηση των εξαγωγών και προϋποθέτει τη μείωση της φορολογίας εταιρικών κερδών, μείωση του μη μισθολογικού κόστους, μείωση του ενεργειακού κόστους, μείωση του κόστους τραπεζικής χρηματοδότησης κ.ο.κ.

Δ10: Εξέλιξη μισθών και ανεργίας (ΕΛΣΤΑΤ, Δ' 3μηνο 2016, Έρευνα Εργατικού Δυναμικού, Φεβ. 2016)

* Δείκτης μισθών στο σύνολο της οικονομίας, σε σταθερές τιμές, αποπληθωρισμένος με τον ΔΤΚ.

Δ11: Διαθέσιμο εισόδημα νοικοκυριών, ιδιωτική κατανάλωση και ποσοστό αποταμίευσης (ΕΛΣΤΑΤ, Εθνικοί Λογαριασμοί Θεσμικών Τομέων, Δ' 3μηνο 2016)

* Διαθέσιμο εισόδημα σε σταθερές τιμές, αποπληθωρισμένο με τον αποπληθωριστή ιδιωτικής κατανάλωσης.

Όλα αυτά, όμως, απαιτούν ένα δυναμικό αναπτυξιακό περιβάλλον, δεδομένης της δημοσιονομικής πειθαρχίας που θα πρέπει να διαφυλαχθεί και της αδυναμίας του θεσμικού περιβάλλοντος να μειώσει γρήγορα και αποτελεσματικά τα μη εξυπηρετούμενα τραπεζικά ανοίγματα. Με την αποταμίευση σε αρνητικό επίπεδο (Δ11), η κυβερνητική πολιτική θα πρέπει να προκαλέσει ένα επενδυτικό τσουνάμι από το εξωτερικό και να αυξήσει την εγχώρια αποταμίευση στο εσωτερικό (διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις, μείωση ελλειμμάτων, αύξηση κερδών). Επενδυτικά κίνητρα στη μορφή υπεραποσβέσεων για εγχώριες επιχειρήσεις και κίνητρα στη μορφή φοροεκπτώσεων σε επιχειρήσεις και νοικοκυριά για ενθάρρυνση πρόσθετης οικονομικής δραστηριότητας, μπορούν, επίσης σταδιακά να οδηγήσουν σε μεγαλύτερη αποταμίευση και περισσότερες επενδύσεις.

Η χώρα πρέπει να γίνει επενδυτικός προορισμός, με την κυβέρνηση να επιδιώκει μια τέτοια εξέλιξη ενεργητικά και με άμεση προτεραιότητα. Δεν μπορεί κανείς να περιμένει να γίνουν όλες οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις για να φτιαχτεί ένα φιλικό προς την επιχειρηματικότητα περιβάλλον.

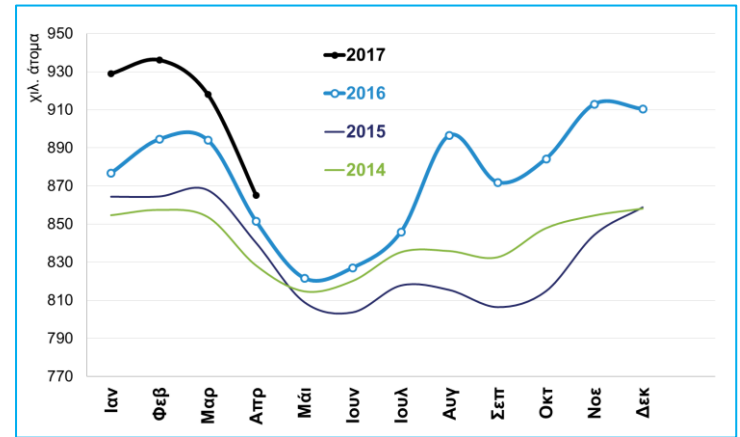
Οικονομικές εξελίξεις

Αγορά εργασίας: Οι εγγεγραμμένοι άνεργοι μειώθηκαν κατά -98 χιλ. περίπου τον Απρίλιο του 2017 σε σύγκριση με τον προηγούμενο μήνα και κατά -22,3 χιλ. σε σύγκριση με τον Απρίλιο του 2016. Συνολικά ανήλθαν στους 970,3 χιλ., από τους οποίους οι 865,2 χιλ. αναζητούν εργασία (έναντι 918,2 χιλ. τον προηγούμενο μήνα και 856 χιλ. τον Απρίλιο του 2016) και οι υπόλοιποι 105,1 χιλ. (11%) δεν αναζητούν κάποια εργασία (έναντι 150,1 χιλ. τον προηγούμενο μήνα και 141,0 χιλ. τον Απρίλιο του 2016). Η μείωση που παρατηρείται στις παραπάνω κατηγορίες ανέργων ακολουθεί την εποχικότητα των προηγούμενων ετών (**Δ12** και **Δ13**) και αποδίδεται κυρίως στις θετικές προσδοκίες για τον τουρισμό καθώς επίσης και στην υλοποίηση των προγραμμάτων κοινωφελούς απασχόλησης, στα οποία έχουν ενταχθεί περίπου 43 χιλ. άτομα. Παράλληλα, ο αριθμός των επιδοτούμενων ανέργων μειώθηκε σε 116,1 χιλ. από 141,4 χιλ. τον προηγούμενο μήνα και 125,3 χιλ. τον Απρίλιο του 2016, ενώ λιγότερες ήταν και οι νέες αιτήσεις για επίδομα ανεργίας, οι οποίες ανήλθαν στις 12 χιλ. περίπου έναντι 17,1 χιλ. τον προηγούμενο μήνα και 14,5 χιλ. τον Απρίλιο του 2016. Τέλος, ο αριθμός των μακροχρόνια ανέργων αναζητούντων εργασία σημείωσε επίσης πτώση, παραμένοντας ωστόσο κοντά στο επίπεδο των 500 χιλ. (57,4% του συνόλου των ανέργων που αναζητούν εργασία, **Δ14**).

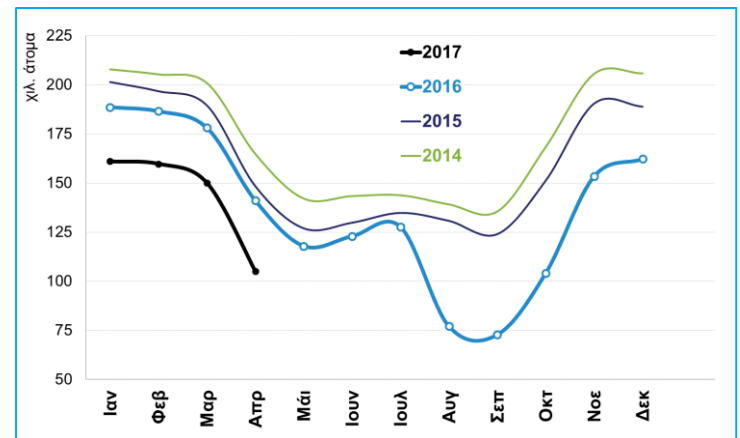
Εκτέλεση κρατικού προϋπολογισμού: Η καλή πορεία της εκτέλεσης του προϋπολογισμού συνεχίζει να υποστηρίζεται κυρίως από μη φορολογικά έσοδα, ρυθμίσεις, πρόστιμα, το τέλος επιτηδεύματος και την εισφορά αλληλεγγύης.

Η δημοσιοποίηση των αναλυτικών στοιχείων για την εκτέλεση του κρατικού προϋπολογισμού (κεντρική κυβέρνηση) Απριλίου 2017 προσφέρει μια καλύτερη εικόνα για τις εξελίξεις που οδήγησαν στο τετράμηνο στην υστέρηση, σε σχέση με το στόχο, των καθαρών εσόδων του τακτικού προϋπολογισμού. Έτσι, με ελάχιστες προσαρμογές, επιβεβαιώνεται το πρωτογενές πλεόνασμα στον κρατικό προϋπολογισμό

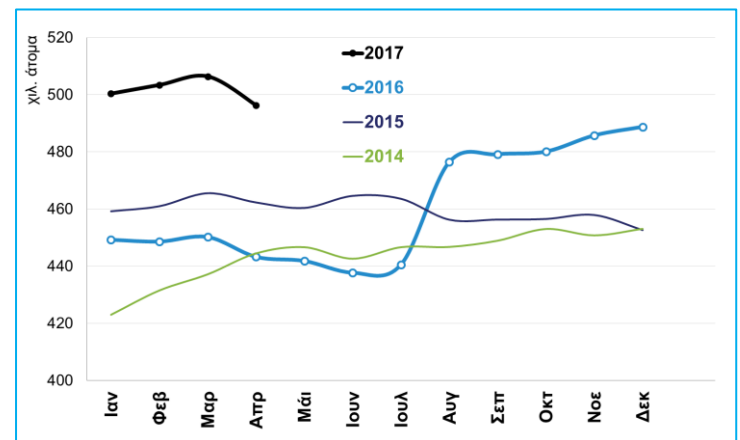
Δ12: Εγγεγραμμένοι άνεργοι αναζητούντες εργασία (ΟΑΕΔ, Απρ. 2017)

Δ13: Εγγεγραμμένοι άνεργοι μη αναζητούντες εργασία (ΟΑΕΔ, Απρ. 2017)

Δ14: Εγγεγραμμένοι άνεργοι για διάστημα μεγαλύτερο των 12 μηνών (ΟΑΕΔ, Απρ. 2017)

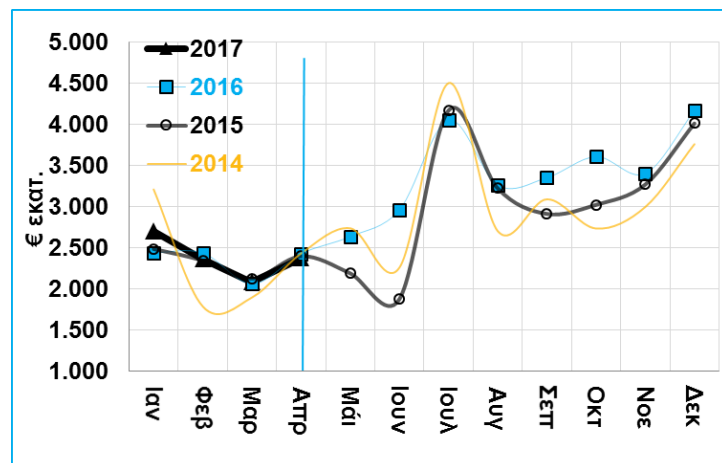
ύπους €1,7 δισ. για το πρώτο τετράμηνο 2017 (έναντι στόχου €798 εκατ. και περυσινής επίδοσης €1,9 δισ.). Πιο αναλυτικά, καταρχήν, επιβεβαιώνεται η υπέρβαση των μη φορολογικών εσόδων (€1,8 δισ. έναντι στόχου €1,27 δισ.), και τα οποία περιλαμβάνουν το μέρισμα της ΤτΕ, τα έσοδα από ANFA/SMP της ΤτΕ, πρώην έσοδα υπέρ τρίτων που πλέον εισπράττει η κεντρική κυβέρνηση και πρόστιμα / προσαυξήσεις. Επίσης, επιβεβαιώνεται ότι η υστέρηση στην εκτέλεση των καθαρών εσόδων (-€166 εκατ. στο τετράμηνο) σχετίζεται πρωτίστως με την υστέρηση των εσόδων αποκρατικοποιήσεων (-€411 εκατ., σχετίζεται με το χρονισμό της πληρωμής για τα 14 περιφερειακά αεροδρόμια και για τα οποία [ο πλειοδότης εξασφάλισε χρηματοδότηση από Ελληνική τράπεζα](#)) και τη μεγάλη αύξηση στις επιστροφές φόρων (+284 εκατ.). Τα έσοδα από φόρους κινήθηκαν κοντά στις προβλέψεις (με πρόβλεψη €12,3 δισ., εκτέλεση €12,36 δισ.), με την υπέρβαση στα έσοδα άμεσων φόρων (€319 εκατ.) να υπερκαλύπτει οριακά την υστέρηση στα έσοδα των έμμεσων φόρων (-€247 εκατ.). Σε ό,τι αφορά τους έμμεσους φόρους, τα έσοδα από ΦΠΑ πετρελαιοειδών, καπνών και λοιπών προϊόντων πλέον όλα υστερούν του στόχου, ενώ υπέρβαση (μικρή και σε μικρά ποσά στόχων) εμφανίζεται μόνο στα έσοδα από χαρτόσημα και μεταβίβαση κεφαλαίου. Αντίστοιχα, υστέρηση έναντι του στόχου εμφανίζουν και τα έσοδα από ΕΦΚ ενεργειακών προϊόντων και καπνού. Επίσης, η αύξηση, σε σχέση με το στόχο, των άμεσων φόρων δεν οφείλεται στα έσοδα από φόρο εισοδήματος, που υστερεί έναντι του στόχου, αλλά στην υπέρβαση του στόχου για έσοδα από φόρους περιουσίας, προηγούμενων οικονομικών χρήσεων (ρυθμίσεις) και λοιπούς άμεσους φόρους, οι οποίοι κυρίως περιλαμβάνουν το τέλος επιτηδεύματος και την «ειδική», πρώην «έκτακτη», εισφορά «αλληλεγγύης».

Σε σύγκριση με το 2016, η αύξηση των εσόδων από έμμεσους φόρους διαμορφώνεται στα €184 εκατ. (επί εσόδων €5 δισ., αύξηση 3,7%), χάρη της αύξησης εσόδων ΦΠΑ πλην του ΦΠΑ σε καπνά που υστερεί, ως αποτέλεσμα και του εκτελωνισμού μεγάλων ποσοτήτων καπνών στο τέλος του 2016.

Αναδεικνύεται έτσι μια διάρθρωση των εξελίξεων κατά την οποία οι κύριες, «λειτουργικές» θα μπορούσε να πει κανείς, πηγές εσόδων του κράτους, δηλαδή φόροι εισοδήματος και κατανάλωσης (Δ15), επιδεικνύουν μια σχετική αδυναμία σημαντικής αύξησης, τουλάχιστον ενόψει της περιόδου υποβολής δηλώσεων φόρου εισοδήματος φυσικών προσώπων, ενώ οι φόροι περιουσίας, ρυθμίσεις οφειλών παλιών ετών και τα μη φορολογικά έσοδα (κυρίως μέρισμα ΤτΕ, ANFA/SMP της ΤτΕ) υπερκαλύπτουν αυτή την αδυναμία, εξασφαλίζοντας τελικά την υπέρβαση των στόχων για τα έσοδα.

Σε ό,τι αφορά τις δαπάνες, η αλλαγή από 1/1/17 σύμφωνα με την οποία εγγράφονται πλέον όχι οι δαπάνες για συντάξεις δημοσίου και για επιχορηγήσει επιμέρους ταμείων, αλλά η συνολική επιχορήγηση του ΕΦΚΑ, τόσο για συντάξεις δημοσίου όσο και εκτός δημοσίου, σημαίνει ότι η παρακολούθηση της σχετικής δαπάνης πλέον μπορεί να γίνει μόνο από τα στοιχεία της γενικής κυβέρνησης, όπως θα αποτυπώνεται και αν η επιχορήγηση αυτή αρκεί ή όχι. Η δαπάνη για μισθούς στην κεντρική κυβέρνηση και τα νοσοκομεία σημειώνει πάντως σταθερά μια ελαφρά υποχώρηση. Αν και τα ποσά είναι σχετικά μικρά, μειωμένες κατά €100 εκατ. σε σχέση με το τετράμηνο του 2016 είναι οι δαπάνες για αποδιδόμενους πόρους, εξέλιξη που όμως αντισταθμίζεται από την αύξηση των δαπανών από αναλήψεις χρέους φορέων γενικής κυβέρνησης και καταπτώσεις εγγυήσεων (αύξηση €135 εκατ.).

Δ15: Έσοδα τακτικού προϋπολογισμού από φόρο εισοδήματος, ΦΠΑ και ειδικούς φόρους κατανάλωσης (Υπ. Οικ., Απρ. 2017)

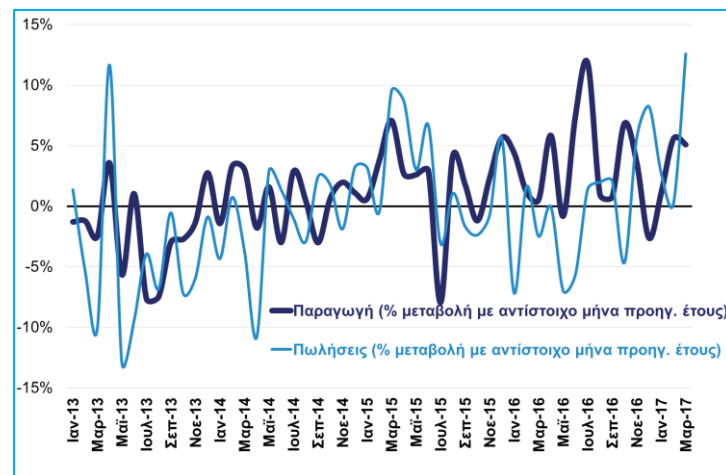

Κύκλος εργασιών στη βιομηχανία: Σημαντική άνοδο σημείωσε ο κύκλος εργασιών στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών τον Μάρτιο του 2017 ακολουθώντας ανάλογη πορεία με τη βιομηχανική παραγωγή (**Δ16**). Ειδικότερα, ο σχετικός δείκτης παρουσίασε άνοδο +12,6% περίπου σε σύγκριση με τον αντίστοιχο μήνα του 2016, ενώ συνολικά κατά το διάστημα Ιαν – Μαρ 2017 εμφανίζει αύξηση +5,6% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα το 2016, έναντι υποχώρησης -2,6% κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2016 προς το 2015. Από τους 24 κλάδους της μεταποίησης οι 19 καταγράφουν θετικές μεταβολές κατά το πρώτο τρίμηνο του 2017, ενώ ο γενικός δείκτης παρουσιάζει αύξηση +24,2% (+17,1% στην εγχώρια αγορά και +32,9% στην εξωτερική αγορά), κυρίως λόγω του κλάδου των πετρελαιοειδών (+67,4%) ως αποτέλεσμα της ανόδου των τιμών καυσίμων σε σύγκριση με το πρώτο τρίμηνο του 2016.

Ισοζύγιο πληρωμών: Σύμφωνα με την Τράπεζα της Ελλάδος, κατά το διάστημα Ιαν – Μαρ 2017 το έλλειμμα του ισοζυγίου αγαθών αυξήθηκε κατά +22,8% σε σύγκριση με το αντίστοιχο διάστημα το 2016, κυρίως ως αποτέλεσμα της αύξησης του ελλείμματος του ισοζυγίου καυσίμων, καθώς οι εξαγωγές αγαθών χωρίς καύσιμα και πλοία παρουσίασαν άνοδο κατά +7,8% και οι αντίστοιχες εισαγωγές κατά +7,3% (**Δ17**). Σημειώνεται ότι, σε σταθερές τιμές, η αύξηση των εξαγωγών πλην καυσίμων (+5,9%) ήταν μικρότερη της αύξησης των αντίστοιχων εισαγωγών (+6,5%), εξέλιξη η οποία συνέβαλε αρνητικά στο ισοζύγιο αγαθών. Αντίθετα, το ισοζύγιο υπηρεσιών συνέχισε να βελτιώνεται τον Μάρτιο του 2017 και συνολικά κατά το πρώτο τρίμηνο του έτους το σχετικό πλεόνασμα παρουσίασε άνοδο κατά +€345 εκατ. σε σχέση με το α' τρίμηνο του 2016. Σημειώνεται, πάντως, ότι οι εισπράξεις από ταξιδιωτικές υπηρεσίες μειώθηκαν κατά -4,8% και οι αφίξεις κατά -1,8%, κυρίως λόγω της πτώσης των εισπράξεων και των αφίξεων από χώρες εκτός της ΕΕ-28 (-7% και -8,4% αντίστοιχα), ενώ οι εισπράξεις και οι αφίξεις από τις χώρες της ΕΕ-28 παρουσίασαν μικτή εικόνα (-3% και +3,3% αντίστοιχα). Παράλληλα, η ταξιδιωτική κίνηση μέσω αεροδρομίων αυξήθηκε κατά +11,7%, ενώ αυτή μέσω οδικών σταθμών μειώθηκε

κατά -15,9%. Επιπλέον, σημειώθηκε αύξηση των εισπράξεων από μεταφορές κατά +17,9% σε σχέση με το πρώτο τρίμηνο του 2016, έναντι πτώσης -44,9% κατά την αντίστοιχη σύγκριση του 2016 προς το 2015.

Δ16: Δείκτης κύκλου εργασιών και βιομηχανικής παραγωγής στη μεταποίηση πλην πετρελαιοειδών (ΕΛΣΤΑΤ, Μαρ. 2017)

Δ17: Βασικά μεγέθη Ισοζυγίου Τρεχουσών Συναλλαγών (Τράπεζα της Ελλάδος, Μαρ. 2017)

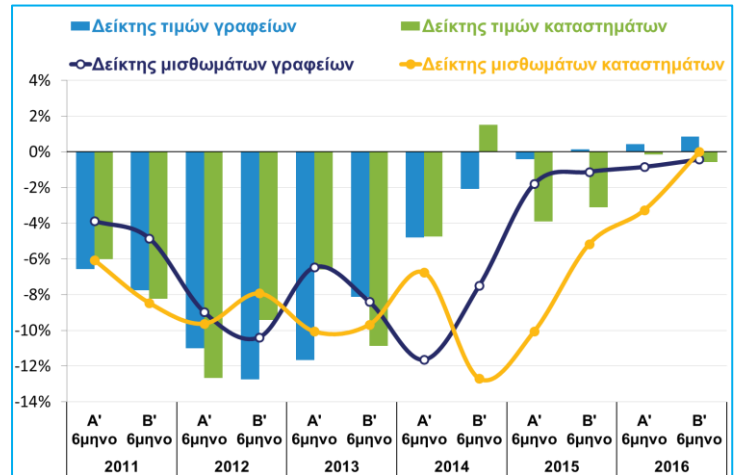
	(€ εκατ.)		%Δ
	2016	2017	
Ισοζύγιο αγαθών	-4.117,1	-5.055,3	22,8%
Εξαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	4.342,7	4.680,0	7,8%
Εξαγωγές καυσίμων	1.177,4	1.974,3	67,7%
Εισαγωγές χωρίς καύσιμα και πλοία	7.814,6	8.383,1	7,3%
Εισαγωγές καυσίμων	1.735,9	3.272,4	88,5%
Εισαγωγές πλοίων	108,0	110,9	2,7%
Εισπράξεις από υπηρεσίες	3.009,6	3.609,1	19,9%
Τουρισμός	539,1	513,2	-4,8%
Μεταφορές	1.708,5	2.014,7	17,9%
Άλλες υπηρεσίες	762,0	1.081,3	41,9%
Εισροές από ΕΕ	1.286,5	826,3	-35,8%
Τρέχουσες	535,1	558,6	4,4%
Κεφαλαιακές	751,4	267,7	-64,4%
Ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών*	-1.683,0	-2.296,2	36,4%

* περιλαμβάνονται κεφαλαιακές μεταβιβάσεις

Τιμές επαγγελματικών ακινήτων: Μικτή εικόνα παρουσιάζουν οι τιμές και τα ενοίκια των επαγγελματικών ακινήτων κατά το Β' 6μηνο του 2016, σύμφωνα με στοιχεία της Τράπεζα της Ελλάδος, με τις τιμές γραφείων να εμφανίζουν αύξηση +0,8% σε σύγκριση με το δεύτερο εξάμηνο του 2015, την ώρα που τα ενοίκια εξακολουθούν να υποχωρούν (-0,4%), όπως και οι τιμές καταστημάτων υψηλών προδιαγραφών (-0,6%), ενώ τα ενοίκια καταστημάτων παρέμειναν αμετάβλητα (**Δ18**). Στο σύνολο του έτους, οι τιμές γραφείων αυξήθηκαν κατά +0,6% σε σχέση με το 2015 και οι τιμές καταστημάτων μειώθηκαν κατά -0,4%, παρουσιάζοντας σημαντική επιβράδυνση σε σχέση με το 2015 (-3,5%) και το 2014 (-1,8%).

Δ18: Τιμές και ενοίκια επαγγελματικών ακινήτων – ετήσια % μεταβολή (Τράπεζα της Ελλάδος, Β' 6μηνο 2016)

Εξατομικευμένες υπηρεσίες εμπορικής εξειδίκευσης (ExportReady Master), πληροφόρησης (ExportReady Discover) και δικτύωσης (ExportReady Connect) για τις εταιρίες που θέλουν να εισέλθουν δυναμικά σε αγορές του εξωτερικού.

ExportReady MASTER

Ξεκίνησαν τα πρώτα εργαστήρια ExportReady Master. Ο ΣΕΒ μεταφέρει πρακτικές συμβουλές και τεχνογνωσία από τα μεγαλύτερα μέλη του και αξιοποιεί εξειδικευμένα στελέχη της αγοράς για να στηρίξει επιχειρήσεις που θέλουν να αναπτύξουν τις πωλήσεις τους στο εξωτερικό.

Επίσης, σε συνεργασία με τον Όμιλο Fitch παρέχονται πληροφορίες για τον ανταγωνισμό σε χώρες στόχους.

Κάντε κλικ [εδώ](#) για περισσότερα.

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΗΣΤΕ ΜΕ ΤΟΝ ΣΕΒ
Τομέας Αναπτυξιακών Πολιτικών
και Εξωστρέφειας
E. ir@sev.org.gr | T. 211 5006 120

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

Οικονομικά μεγέθη μελών ΣΕΒ

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ

€368 δισ.
67% συνόλου*

ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ

€60 δισ.
51% συνόλου*

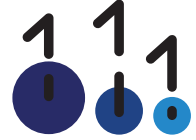
ΠΩΛΗΣΕΙΣ

€62 δισ.
43% συνόλου*

ΠΡΟ ΦΟΡΩΝ ΚΕΡΔΗ

€2,4 δισ. **
30% συνόλου**

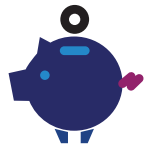
ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΟΙ

190.000
11% συνόλου ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

ΜΙΣΘΟΙ

€4,8 δισ.
20% συνόλου***

ΑΣΦΑΛΙΣΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

€2,1 δισ.
20% συνόλου***

ΦΟΡΟΣ ΕΠΙ ΚΕΡΔΩΝ

€0,8 δισ.
29% συνόλου****

* 20.500 δημοσιευμένοι ισολογισμοί χρήσης 2015 που περιλαμβάνονται στη βάση της ICAP

** σύνολο κερδών κερδοφόρων επιχειρήσεων

*** % επί του συνόλου τακτικών αποδοχών (χωρίς bonus και υπερωρίες)/ασφαλιστικών εισφορών ασφαλισμένων στο ΙΚΑ

**** % επί του συνόλου εσόδων από φόρο εισοδήματος νομικών προσώπων

Όραμα

Οραματιζόμαστε την Ελλάδα ως τη χώρα, που κάθε πολίτης του κόσμου θα θέλει και θα μπορεί να επισκεφθεί, να ζήσει και να επενδύσει. Οραματιζόμαστε μια ανοιχτή, κοινωνικά υπεύθυνη και οικονομικά φιλελεύθερη χώρα-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, που προτάσσει την ισχυρή ανάπτυξη ως παράγοντα κοινωνικής συνοχής. Θέλουμε μια Ελλάδα δυναμικό κέντρο της ευρωπαϊκής περιφέρειας, με στέρεους θεσμούς, ελκυστικό κοινωνικό και οικονομικό περιβάλλον, που προάγει τις εξαγωγές, την καινοτόμο επιχειρηματικότητα, την παραγωγή και τις ποιοτικές υπηρεσίες, τη βιώσιμη ανάπτυξη, τη γνώση, τη συνοχή, τις ίσες ευκαιρίες και το κράτος δικαίου.

Αποστολή

Ηγεσία & Γνώση

Ο ΣΕΒ διαδραματίζει ηγετικό ρόλο στον μετασχηματισμό της Ελλάδας σε μια παραγωγική, εξωστρεφή και ανταγωνιστική οικονομία, ως ανεξάρτητος και υπεύθυνος εκπρόσωπος της ιδιωτικής οικονομίας.

Κοινωνικός Εταίρος

Ο ΣΕΒ, ως κοινωνικός εταίρος που πιστεύει στη λειτουργία των θεσμών, προωθεί στα αρμόδια όργανα της Πολιτείας και της Ε.Ε. τις απόψεις και θέσεις της επιχειρηματικής κοινότητας.

Ισχυρός Εκπρόσωπος

Ο ΣΕΒ διαμορφώνει θέσεις, αναλύσεις και προτάσεις πολιτικής για την οικονομία, τη βιομηχανία, την καινοτομία, την απασχόληση, την παιδεία και τις εργασιακές δεξιότητες, τον κοινωνικό διάλογο, τη βιώσιμη ανάπτυξη, την εταιρική υπευθυνότητα.

Φορέας Δικτύωσης

Ο ΣΕΒ δικτυώνει τα μέλη του μεταξύ τους & με τα κέντρα αποφάσεων (εγχώρια και διεθνή), με στόχο τη δημιουργία προσιθέμενης αξίας.

Σύγχρονες Επιχειρήσεις, Σύγχρονη Ελλάδα

ΣΕΒ σύνδεσμος επιχειρήσεων
και βιομηχανιών

Ξενοφώντος 5, 105 57 Αθήνα
T: 211 5006 000
F: 210 3222 929
E: info@sev.org.gr
www.sev.org.gr

SEV Hellenic Federation
of Enterprises

168, Avenue de Cortenbergh
B-1000 Bruxelles
M: +32 (0) 494 46 95 24
E: sevbrussels@proximus.be

ΑΚΟΛΟΥΘΗΣΤΕ ΜΑΣ
ΣΤΑ ΜΕΣΑ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ
ΔΙΚΤΥΩΣΗΣ

